

Nr 682

Av herr Ohlin m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 88, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 10 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt.

För två år sedan fäste folkpartiets riksdagsgrupp riksdagens uppmärksamhet på den väsentliga skatteskärpning som inträffat till följd av inflationen under efterkrigsåren. I ett utförligt siffermaterial påvisade vi vad som skett. Det kunde konstateras, att den reella skatteskärpningen genomsnittligt översteg tio procent och att de skattskyldiga i de lägre inkomstskikten drabbats särskilt hårt. Vi pekade på omedelbara åtgärder i syfte att, samtidigt med en allmän skattesänkning, rätta till de genom inflationen inträdda skatteskärpningarna och föreslog, att vid sidan av en allmän reduktion av inkomstskatten en särskild skattelättnad för de mindre inkomsttagarna vidtoges snarast möjligt.

De av oss år 1954 framförda förslagen avvisades av de övriga politiska partierna i riksdagen. De förnyades året därpå men vann inte heller då riksdagens bifall. Senare igångsattes emellertid ett utredningsarbete i det av oss angivna syftet. Detta har i år resulterat i ett förslag från regeringen om en viss skattesänkning, varvid tyngdpunkten förlagts till de lägre inkomsttagarna. Skatteskalornas *avvägning* överensstämmer med ett förslag, som framlagts av den parlamentariska statsskatterevisjonen.

En annan fråga är skattetryckets höjd. Den av regeringen föreslagna sänkningen är enligt vår mening otillräcklig. För den stora massan av de skattskyldiga skulle det reella skattetrycket, även sedan detta förslag genomförts, fortfarande komma att vara lika hårt som eller hårdare än vad exempelvis 1947 års skattereform åsyftade. En större sänkning än vad finansministern nu föreslagit är därför enligt vår bestämda uppfattning nödvändig. Vi kommer att i vederbörlig ordning framställa förslag vid årets riksdag om en sänkning av uttagningsprocenten till 95 %. Det kan nu slås fast, att en sådan skattesänkning väl rymmes inom ramen för sunda statsfinanser och lämnar kvar ett mycket betydande överskott. Även efter en sådan skattesänkning är emellertid skatterna så höga, att statsmakterna som en förstarangsuppgift bör sätta sig före att successivt reducera skattetrycket. Den skattesänkning som är möjlig att besluta i år bör därför ses som ett steg på vägen till en rimligare beskattning. Vi har i motionen till riksdagen i januari i år lagt fram ett skattesänkingsprogram, omfattande så gott som hela fältet för inkomstbeskattningen, varvid bl. a. ovan nämnda sänkning av uttagningsprocenten berördes.

I fråga om vissa av de i detta program ingående problemen såsom kvarlåtenskapsskattens avskaffande, vissa sparstimulerande skattelättnader samt införande av rätt till förlustutjämnning har vi yrkat på beslut vid årets riksdag om omedelbara ändringar. Rörande andra, såsom höjning av ortsavdragen vid den kommunala beskattningen, en rättvisare beskattning för barnfamiljerna genom särskilda barnavdrag vid beskattningen, höjning av förvärvsavdragen för yrkesarbetande gift kvinna, rätt till avdrag för periodiska understöd åt studierna och för amortering av studieskulder samt rätt till s. k. öppen resultatutjämnning, har vi förordat vidare utredning. Alldeles oavsett om de av oss framställda förslagen om omedelbara ändringar bifalles eller icke, anser vi, att de i ovan angivna skattesänkingsprogram kvarstående frågorna bör göras till föremål för en samlad översyn genom en parlamentarisk utredningskommitté, vilken skulle få till uppgift att framlägga en plan för successiva skattelättnader. I denna översyn bör också ingå frågan om införande av rätt till avdrag för erlagd förmögenhetsskatt och om höjning av skattepliktsgränsen för förmögenhetsbeskattningen för äkta makar. Utredningen bör också planlägga en fortsatt reduktion av den statliga inkomstskatten.

Enligt vår mening visar utförda prognoser, att en fortskridande ökning av statsinkomsterna kan påräknas av sådan storlek, att med en återhållsam, ekonomisk utgiftspolitik utrymme bör kunna beredas såväl för fortsatt socialt reformarbete, kulturell upprustning m. m. som även för en successiv sänkning av skattetrycket.

En sådan utredning bör arbeta så skyndsamt, att dess arbete kan läggas till grund för en proposition till nästa års riksdag.

Med hänvisning till det anförda hemställs,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 88 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t uttala, att behov föreligger av en samlad översyn genom en parlamentariskt sammansatt utredning med uppgift att framlägga en plan för fullföljande av årets skattereduktion genom successiva skattelättnader de närmaste åren, och att denna utredning arbetar så snabbt, att en proposition kan föreläggas nästa års riksdag.

Stockholm den 4 april 1956

Bertil Ohlin

Wald. Svensson

O. Malmborg

Bertil von Friesen

Skövde

Henning Gustafsson

Ragnhild Sandström

Sven Gustafson

Skellefteå

i Göteborg